

530

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétü és
szombat utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.A szerkesztőség kérésre visszadán
vagy megöröszre nem vállalkozik.Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, október 4.

Tennivalók.

Végig tekintve a nemzeti kormány öthónapi működésén és számbavéve a fölmerült különböző jelenségeket, megállapíthatjuk, hogy az átmeneti időszakra szóló kormányprogram megvalósítására biztató kilátások mutatkoznak, de még sok az elhárítandó akadály, sok a leküzdésre váró nehézség és sok a tennivaló, hogy a kitűzött nagy célokat a maguk teljességében elérhessük.

A kormány elvállalt feladatának egyik részét — az alkotmányos állapotoknak az egész vonalon való helyreállítását és az államháztartás rendbehozatalát immár szerencsésen és derekasán elvégezte. Az alkotmányos rend lefelé és fölfelé való vonatkozásában egyaránt kifogástalanul funkcionál, pénzügyi téren pedig az állam megingott tekintélye szinte varázslatos gyorsasággal nem is remélt magas nivóra emelkedett.

Közgazdasági téren is örvendetesen előre baladt az önállóság előkészítése; ami szemmel láthatólag megnyilvánult egytelől abban, hogy Ausztriával való viszonyunk rendezését a nemzeti jogok-

nak és érdekeknek megfelelő irányban vezetik; másfelől pedig megnyilvánult a külföldi konneksziók szerzésében, amely konnekszióknak szálait a kormány céltudatosan és sikeresen fonogatja.

Magukban véve ezek a dolgok is elegendők volnának öt hónapi munkálkodás eredményének, kivált ha tekintetbe vesszük azokat a dezolált állapotokat, melyeket a kabinet működése kezdetén, a kormányzat minden ágazatában talált. Azonban a kormány e rövid öt hónap alatt gazdag tárgyalási anyagot készített elő a parlament számára is.

Itt van, első sorban a jövő évi költségvetés, amely most a rendes sablonoktól eltérő nagy és nehéz munka volt, mert az új rendszer szellemét viseli magán és sok tekintetben egészen új nyomokon járó politika körvonalait tünteti föl. Aztán itt vannak az egyes miniszteriumok speciális munkálatai.

Igy például Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elkészítette a munkásbiztosító törvényjavaslatot. Darányi Ignác földművelési miniszter szintén készen tart egy pár szociálpolitikai vonatkozású törvénytervezetet. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint a pénzügyminiszterium vezetője, szorgalmasan dolgozik az adóreformon és maholnap befejezi azt.

Andrássy Gyula belügyminiszter a választási reform nagy arányú előmunkálatain kívül több rendbeli alkotmány-biztosító intézkedés tervezetét készítette el s terjeszti majdan a parlament elé.

Polónyi Géza igazságügyminiszter egyebek között be fogja terjeszteni a kúriai bíráskodás meghosszabbításáról és reformjáról szóló törvényjavaslatot. Apponyi Albert gróf vallás és közoktatási miniszter a nemzeti irányú népnevelés tekintetében fog jelentékeny reformokat kezdeményezni. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter pedig a honvédtüzérség előfeltételeinek megteremtésén fáradozik.

Közhasznu munkába tehát nem volna hiányosság és gyors léptekkel haladhatnánk állami életünk regenerálása felé. Azonban meg kell vallani, hogy bűnös kezek kiszámított rosszakarattal és konok buzgósággal nehéz köveket gördítenek a kormány útjába s veszedelmes aknamunkával akadályozzák előhaladását.

Nevén nevezük a gyermeket és ki mondjuk tartózkodás nélkül — mert végzetes hiba volna vakargatni vagy éppen ignorálni — hogy ezt a veszedelmes ellenakciót a nemzetiségi és nemzetközi bujtogatók csinálják.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Meglepetés.

— Bocsánat, uram, ha bizalmas ügyben alkalmatlankodom önünél, de emberi kötelességemet teljesítem ezzel . . . A nevem Frédéric Vizier: az államrendőrség hivatalnok vagyok.

— Rendelkezésre állok, uram . . . Foglaljon helyet . . . Mondja el a közlendőjét.

Porel ur szívtart is adott a látogatónak, aki leült vele szemben és komoly nyugalommal gyujtott rá.

— Miről van szó tulajdonképpen?

— Porel asszonyról, az ön nejeéről.

— A feleségéről? Ne rémítsen meg. Bészéljen, uram, gyorsan; csak nem valami baj?

A rendőrtisztviselőnek, úgy látszott, kényes volt a megbízatása, mert nem találta meg azonnal a szót, amelylyel közlendőit előadja.

— Kellemetlen az eset, uram. Rendkívül kellemetlen s épen ezért bocsánatot kell kérnem öntől, ha ide parancsolt a kötelességem. Mi önt a városnegyedben tisztességes, munkás és uri embernek ismerjük. A házfelügyelő pontos fizető, békés lakónak mondta önt s a hivatalában is a legjobb a vélemény önről.

— Micsoda bevezetés ez? Kutattak utánam? De hát miért? Uram, ne tegyen türelmetlenné, mondjon el mindent.

— Mindenekelőtt sziveskedjék a kérdéseimre felelni. Mikor vette nőül a feleségét?

— Nyolc évvel ezelőtt.

A rendőrhivatalnok a jegyzőkönyvébe nézett.

— Helyes. Nekem is nyolc évet mondtak.

Legyen szíves előadni azt, miként ismerkedett meg a hölgygyel, kik voltak a szülei, hogyan történt az egész házasság?

Porelnek már ekkor lázasan lüktetett a halántéka. Mit akarhatnak a rendőrségen tőle? Micsoda rettenetes baj támadt itt? De főképpen mit akarhatnak a feleségétől? Pillanat alatt, szinte önkéntelen gyanuval átfutotta emlékeiben a házassága egész történetét. Tisztán emlékezett minden részletre: egy nyári délután a trauvillei tengerparton szép leányt pillantott meg, akit egy aggastyán kísért. Kérdezősködéseire a szállóban megtudta, hogy az öreg bizonyos Favre nevű nyugalmazott tisztviselő, jó módú öreg ember; a hölgy pedig a leánya. Minthogy Porel érdeklődött a család iránt, egy ismerős segítségével megismerkedett az apával és a leányával. A bemutatást szíves meghívás követte és fél évvel később Favre kisasszonyból Porelné asszony lett. Boldog, nyugodt élet következett ezután. Porel imádtá a feleségét, aki viszont a leggyöngédebb asszonynak bizonyult, jól viselte az ura gondját, pompásan ellátta mindennel és takarékos tudott lenni, látszólagos tékozlás mellett is.

— Kapott ön hozományt is? — kérdezte a rendőrtiszt.

— Igen. De őszintén szólva, mindig kényesnek találtam ezt a kérdést és sohasem avatkoztam a feleségem pénzügyeibe; ő kezelte mindkettőnk erszényét és nekem sohasem volt okom panaszra. Amikor három évvel ezelőtt meghalt az atyja, mintegy negyvenezer frank maradt utána.

— Mennyit költöttek évenként?

— Nem tudom; de azt hiszem, hat-nyolc-

ezer franknál semmi esetre sem többet. Annyi az én fizetésem is.

A rendőrtiszt mindent följegyzett. Egyszerre ezzel a kérdéssel fordult a férjhez:

— Nem tűnt fel önnek, uram, hogy a felesége sok időt tölt távol a háztól?

— Nem, uram. Azaz, hogy én nem tudom. Amikor este hazajövök a hivatalomból, Marianne már itthon van és vár. Csak néha fordul elő, hogy tovább maradt.

— Elutazni nem szokott?

— Elutazni? — Porel meghökkenve nézett a kérdezőre. — De igen. Hanem ritkán. Van egy öreg, beteges nénénk Lyonban, akitől nagy örökség száll majdan reánk. Ezt a nénénket havonként egyszer föl szokta keresni a feleségem. Én azonban mit sem látok ebben és sohasem gyanakodtam e miatt.

— Helyes, uram. Most még egyet . . .

Porel azonban idegesen pattant fel:

— Uram, ne hozzon ki sodfomból. Mondja meg végre, mire való mindez? mit akarnak a feleségemtől és tőlem. Követelem, hogy mindenről felvilágosítson.

— Parancsára, uram. Tehát tudomására adom, hogy ma ne várja haza madamet, mert a rendőrség latartóztatta.

— Tessék? mit mond? letartóztatták! az én feleségemet. . . ! De hisz ez lehetetlen! Merő félreértés lesz ez. Megtorlást fogok követelni.

— A rendőrtiszt arcképet vett elő és Porel elé tartotta.

— Ha nem csalódom, ez madame képe? Sajnálom, ha félreértés volna . . .

És Porel rémülettel ismerte fel a felesége tüköles mását a képen.

Csak a vak nem látja, hogy szociális életünkben napról-napra türethetlenebb módon és egyre fenyegetőbb alakban jelentkezik a destruktív elemek kihívó garázdálkodása. Nincs már semmi szent ebben az országban — sem közéleti tisztesség, sem egyéni becsület, sem alkotmány, sem haza, sem nemzet, sem vallás — amit ezek a sötét alakok a sárba ne tiportak volna. A gyűlölet hirdetésével felköltik a néplélek vad indulatait, s hallatlan vakmerőséggel forradalmat prédikálnak a társadalmi rend, a tulajdon szentsége és az alkotmányos intézmények ellen.

Ugyanakkor a nemzetiségi izgatók a fajgyűlölet és az állameszme tagadását csepegtetik különösen a tudatlan oláh és tót nép lelkébe. Idegen országokban rendeznek tüntetéseket hazánk ellen s kitűzött célként nyíltan vallják az ország földarabolására irányuló törekvéseiket.

Tehát mindkét fajta felforgató elem rutul visszaél a szabadelvű hazai intézmények által biztosított szabadsággal és abból kovácsol mérgezett fegyvereket hazánk és nemzetünk ellen.

Elvárjuk, sőt a haza nevében egyenesen követeljük tehát a kormánytól, hogy ezeknek a galádságoknak a legkiméletlenebb szigorúsággal, a törvényes megtorlás minden eszközével, sőt preventív rendszabályok alkalmazásával is mielőbb véget vessen.

Annál inkább elvárjuk ezt, mert az említett üzelmek paralizálják, sőt kockára vetik a nemzeti munkát, megbontják a nemzeti erő egységét és mikor mindnyájunknak szoros falankszban kellene egyesülni, hogy idegen ellenségeinkkel

hathatósan szembe szállhassunk, éppen ekkor visszavonást hoznak sorainkba és hátba támadják küzdő csapatainkat.

Ezeknek a belső ellenségeknek ártalmatlanná tételénél nincs halaszthatatlanabb tennivaló. Mert mit ér a kormány fáradhatlan tevékenysége, erőfeszítése és a nemzeti program mellett való szilárd helytállása, mit ér a parlament támogatása, mit ér a hazafiak lelkes odaadása, ha kritikus pillanatokban belső zavarok kötik le akcióképességünket?

Aknák fölött járunk. Maradandó alkotásokat pedig aknákra építeni nem lehet. Az erélyes föllépés, a könyörtelen szigor itt valóban élelföltétel. Aki akarja a célt, annak akarnia kell az eszközöket is.

Felfüggesztett főszolgabíró. Marosvásárhelyről jelentik: Nagy József dr. Maros-tordavármegye új alispánja kifejtett programjához híven a minap hivatalvizsgálatot tartott a marosi alsó kerület főszolgabírói hivatalában. Az alispán a hivatal vezetésében és pénzkezelésben annyi mulasztást konstatait, hogy a főszolgabíró hivatalától felfüggesztette és fizetése egy harmadát is letiltotta.

A képviselőház küldöttsége Aradon. Az aradi vértanúk tiszteletére Aradon e hó 6-án rendezendő hazafias ünnepekre a képviselőház küldöttsége ma délután indul el a keleti pályaudvarról és Aradra holnap, október 6-án reggel érkezik meg. A küldöttséget Justh Gyula házelnök vezeti.

Szegény póttartalékosok kártalanítása. Mikor a nagy nemzeti küzdelem megtagadta a hadseregtől az ujoncokat, a vezetőség a póttartalékosok törvénytelen behívásával játszotta ki ujoncmegajánlási jogunkat. A koalí-

ció annak idején tiltakozott a póttartalékosok behívása ellen és gróf Zichy Aladár indítványára elhatározta, hogy lehetőség szerint kártalanítani fogja azokat a rezervistákat, akik szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal tudják igazolni. A mostani kormány végrehajtja a vezérőrbizottság ígését. Összesen egy millió ötszáz ezer korona kerül kiosztásra készpénzben. Ebből az összegből a póttartalékosok naponként 1 koronát és 60 fillért kapnak, azok tehát, akik teljes 185 napig szolgáltak, 296 koronához jutnak. Az utalványozásnál a közigazgatási hatóságok segédkeznek, a melyeknek most küldik a honvédelmi miniszteriumból az ehhez szükséges rovatolt nyomtatványokat. Segélyt persze csak azok a póttartalékosok kapnak, akik vagy teljesen vagyontalanok, vagy pedig szegénységüket tudják igazolni.

Városi közügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

Tegnap délután tartotta Nagyvárad város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését. A rendes folyó ügyeket tárgyalták s ezenkívül egy-két érdekesebb felelőzés felett határoztak II-od fokban.

Glatz Antal főispán elnökölt. Jelen voltak: Hlatky Endre, Rimler Károly, Rádl Ödön, Dus László, Papp Miklós, Varró Domokos, Virágh Béla, dr. Baróthy Ákos, Huzella Gyula, Frankó Endre, Mihály Adolf, dr. Konrád Márk, Miskolczy Barna, Sulyok István, dr. Cseresnyés Béla.

A megnyitás után dr. Cseresnyés Béla aljegyző előterjesztette a polgármester jelentését a közigazgatás szeptember havi állapotáról. Az érdekesebb adatokat a következőkben közöljük:

A közegészségügyi állapot szeptember hónapban igen jó volt, amennyiben 76 főnyi szaporúság mutatkozik. A heveny fertőző betegségek közül egyedül a hasihagymáz fordult elő 14 esetben, 2 halálozással. Uralkodó kórokként az emésztő szervek bántalmi szerepeltek, de kevesebb halálozással, mint augusztusban. A Szent László járványkórházban az elmúlt hónap folyamán 7 beteg volt gyógykezelés alatt. Meggyógyult 6, további ápolás alatt megmaradt 1. Született 69 fiú, 70 leány, összesen 139 gyermek.

Elhált 44 férfi, 49 nő, összesen 93 egyén. Városrészenként elháltak Ujvároson 18, Olasziban 23, Váralja-velencén 17, a kórházakban 35. Hét éven alóli gyermek 24 halt el, a halálozások 25,3 százaléka. Szegény beteg 415 gyógykezelettet az országos betegápolási alap terhére.

Az állategészségügyi állapot változatlan. A közbiztonsági állapot szeptemberben, bárha ebben a hónapban a mezőgazdasági kiállítás, a lóverseny és országos vásár alkalmából az élet igen mozgalmas és az idegen forgalom jelentékeny volt — kielégítőnek mondható, ami mindenesetre a rendőrség érdemének tudható be.

Lopás 58, súlyos testi sértés 6, könnyűtesti sértés 11, magánlak megsértése 3, hatóság elleni erőszak 5, sikkasztás 10, csalás 4, hamis pénz forgalomba hozatala 2 esetben volt bejelentve.

A nyomozás 64 esetben sikeres, 34 esetben sikertelen volt. Ezenkívül nyomozás teljesített a kir. ügyészség elrendelésére 103, más hatóságok megkeresésére 53 esetben.

Letartóztatva volt 80 egyén, akik közül az illetékes bírósághoz átkísértetett 24, eltolcoltatott 56. Kihágási feljelentés 152 esetben tétetett.

Külföldre szóló utlevél 17 adatott ki, még pedig 9 az európai államokba és 8 Amerikába.

— Szent isten! — kiáltott fel. — Hát csakugyan igaz?

— Csillapodjék, uram. Ne vegye ilyen tragikusan a dolgot. Talán még segíthetünk a bajon, noha nehezen hinném magam is... Most azonban elmondom az okokat is, amelyek miatt madame a kezünkbe jutott.

Porel visszafojtott lélegzettel hallgatta a rendőrtiszt közléseit:

— Párizs számos rejtelvei között, — szölt Vizier rendőrtiszt — tömérdek gondot adnak nekünk azok a gyanús jóvendőmondó és hipnotizáló, meg egyéb mesterséggel foglalkozó kétes egyének, akik lépre csalt áldozataikat kifosztják. Nehány héttel ezelőtt sűrűn érkeztek a följelentések ilyen bűnesetek miatt és a rendőrség kutatni kezdett. A Chaussée d'Antin nagy üzleti forgalmu utcájában felfedeztünk végre egy jóvendőmondót, akihez Párizs legelőkelőbb hölgyei és urai is eljártak. Egy-két arany volt a díj, amelyért a hiszékenyek tanácsot kaptak; de az aranyon kívül más áldozatot is kellett hozniok: t. i. kifosztották őket a jóvendőmondó rendelészobájában. Ma délután aztán rajta vesztett ez a szélhámos és nem csekély meglepetésünkre egész szövetkezetet találtunk mögötte. Szövetkezetét jó állásu uraknak és tisztességes asszonyoknak, akik a barátjüket és barátjaikat rábeszélést, hogy a jóst fölkeressék. Ezek a hölgyek és urak rendes fizetést huztak a sarkalántól. Némelyik dáma négy-ötszáz frankot is kapott havonta és külön jutalmat a nagyobb esetekért. A meglapított egyének legtöbbször hallgatni szoktak, félvén a botránytól; így aztán szabadon garázdálkodhatott a banda.

— És a feleségem?

— A jós legügyesebb ügynökeinek egyike...

Porel arca halálsáppadt volt. Hirtelen nem jutott szóhoz. Aztán felkiáltott:

— Hazugság! hazugság! nem hiszek egy szót sem az egészből.

De hiába tiltakozott; a rendőrtiszt komolysága a valót bizonyította.

— Legyen szives velem jönni, mert madame látni kívánja önt és a rendőrségnek is szüksége van önre.

Porel remegve felelte:

— Megyek, megyek... indulhatunk...

De alig tudott a lépcsőn lemenni. A rendőrtisztnek kellett támogatnia őt, hogy le ne essék. A kocsiba pedig valósággal beemelték Porelt.

— Ki hitte volna?! — hajtogatta mind-egyre, mialatt a bérkocsi végigdöcögött az utcákon a rendőrség felé.

Porel mérhetetlen irt látott maga előtt föltárunni: a megsemmisülés mély szakadékát, mely egyszerre eltemette az élete boldogságát, nyugalmát, szerelmét.

Amikor a rendőrségre megérkeztek, annyira sirt, hogy lehetetlen volt őt kihallgatni. A feleségéhez sem vezethették be, mert a sirógörccs levette a lábáról és az orvos megtiltotta, hogy tovább izgassák.

Porel az éjszakát is a rendőrségen töltötte; de hajnalban is még zokogva találta az ügyeletes tiszt.

A szerencsétlen emberből egyetlen szót sem lehetett többé kicsikarni. A kérdéseket különben meg sem értette, csak nézett, nézett maga elé, mint aki nem tudja, mi történt vele.

Gaston Déry.

A lefolyt hónapban 2 öngyilkosság és 2 tüzeset történt.

A közadó szeptember havi bevételi eredménye kedvező volt, amennyiben 20847 K. 39 fillérrel több kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában. Befolyt:

kincstári adóiban	32346 K 68 f.
kamatban	1876 > 70 >
betegápolási pótdó	2075 > 46 >
kamatban	70 > 17 >
hadmentességi díjak	44 > — >
kamatban	— > 16 >
házasági adó	12 > — >
vegyesadó	84 > — >
munkás cselédpénztári díj	1 > 20 >
mely összegek a kir. adóhivatalhoz szállították át.	
Városi adóiban	10798 K 57 f.
vizdíjban	5365 > 69 >
törvényhatósági utadó	1657 > 51 >
kamatban	10 > 48 >

A jelentést tudomásul vették.

A királyi tanfelügyelő bejelentette, hogy a miniszter jóváhagyta a közigazgatási bizottság azon határozatát, hogy a községi iskolákban ezután a csütörtöki szünet helyett szerdán és szombaton délután lesz a szünet. Tudomásul vették.

A kereskedelmi miniszter értesítette a közgazdasági bizottságot, hogy figyelembe vette a közigazgatási bizottság azon óháját, miszerint a Nagyváradról úgy Kolozsvár, mint Püspökladány felé reggelként vonatot közlekedjék. Az ügyet tanulmányozás végett kiadta M. A. V. igazgatóságának s a jövő évi nyári menetrendben már gondoskodva lesz alkalmas reggeli vonatokról. Orvendetesen vették tudomásul.

A villamos vasut október hó 19-én tartandó műszaki felülvizsgálatához a közigazgatási bizottság képviselőjében Dus László v. főügyészt és Mezey Mihály biz. tagot küldték ki.

Dr. Adorján Emil és dr. Kurländer Ede a Sas és Zöldfa megvétele után 8113 kor. 75 fillér városi átirási illetéket tartoznak fizetni. Azonban ezen összeget nem akarják lefizetni a városnak, mert azt állítják, hogy ajánlatukban ez nincs kitéve. A tanács kötelező határozatát megfellebbezték a közigazgatási bizottsághoz. Mivel az adásvételi szerződésben világosan kötelezték magukat a városi átirási illeték megfizetésére, a közig. bizottság a fellebbezést elutasította.

Nagy Dezső tanító megfellebbezte azt, hogy a tantestület képviselőjében Réz Mihály felügyelő igazgató és Balogh Károly csoportigazgató lettek az iskolaszékbe beválasztva. A kir. tanfelügyelő kimutatta, hogy mind kettőnek megválasztása törvényszerű s így a Nagy Dezső fellebbezését elutasították.

Még néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Hamisított élelmi cikkek.

Az a borzalmas drágaság, mely városunkban uralkodik, annál nagyobbak látszik, ha tekintetbe vesszük azt, hogy drága pénzen vásárolt áruink mily hitványak.

Hiába van a szigorú rendőri felügyelet, hiába a legmagasabb büntetés alkalmazása, a kofák és mészárosok visszaélései még mindig napirenden vannak.

Az élelmi cikkek közül leggyakrabban a tejet, vaját hamisítják a kofák. Vizzel, liszttel kevert tejből készítik a tejfelnek nevezett valamit és borsos árért bocsátják a közönségnek. A vizzel felhígított tej már közönséges. Ez már nem ritka, hanem annál inkább ritka a tiszta tej.

A tejjel spekulálók meg veszik a tejet a tejgazdálkodóktól, akik már azt megszédítették jóval leszállították annak úgy táp mint pénzbeli értékét. A kofa azonban ezzel még nem éri be, hanem megféri még a vastehenet is, t. i. a vízvezeték és a már meggyöngyített

tejet még jobban rontja, úgy hogy mire a közönséghez kerül, már akkor három féle laboratóriumon is keresztül megy és csak a fehér színét tartja meg, de azért mint tejet adja el a kofa és veszi meg a közönség.

A kofa nem törődik azzal, hogy ez büntetendő cselekményt képez és hogy ezzel megcsalja a közönséget, embertársainak egészségét megrontja. Önála a pénz a fő.

Ma a tej 24 fillér és ha kiválasztjuk a liter tejből a vizet, tapasztaljuk, hogy mi tulajdonképpen nem tejet, hanem vizet vettünk, mely magába megjárja, de csak az esetben ha a vízvezetékéből jön, azonban kávécsészéből drága pénzért még akkor sem, ha a nagyváradai kofák adják is.

A rendőrség nap mint nap tartja az élelmi cikkek vizsgálatát. És ha megtigyeleljük e vizsgálatok eredményét, nincs oly nap, hogy ne akadna egy két hamisító. Tegnapelőtt az ilyen vizsgálat alkalmával 10 rendbeli hamisítást fedezett fel. A kora reggeli órákban lepte meg a rendőrség a kofákat, amikor még nem tudták a hamisított tejet eladni. Természetes a hamisított tejet elkobozta és ámitói ellen tegnap hozta meg az ítéletet. A meghozott ítéletekért köszönetet érdemel a rendőrség. A hamisítókat 50 koronától 100 koronáig büntette. E büntetés után valószínűleg nem lesz kedvük a hamisítóknak tovább árusítani, vagy vizet keverni a tejbe.

Ez alkalommal a rendőrség külön felhívást intézett az élelmi cikkek árusítóihoz, hogy eladásra csakis oly árukat bocsássanak, melyek teljesen kifogástalanok, mivel a hamisítókkal szemben a rendőrség folyton fokozó büntetést fog alkalmazni.

Előfizetési felhívás.

Új évnegyed küszöbén állunk. Tizenkét esztendő multunk folyamán a fejünk fölött elsuhant éveknek soha egyetlen egy szakát sem köszöntöttük annyira bizalomteljesen s a becsületes küzdelem munkasikerének oly erősítő öntudatával, mint ezt a mostani évnegyedet. A pozitív alkotások korszaka következett el a liberális éra jogfeladó kormányzata után. Az alkotó munka sikerében osztozni kell Magyarországot keresztény közvéleményének is.

A nemzetek sorsát intéző Gondviselés, a magyarok Istene próbára tette a mi hűségünket s most a megaláztatások után lélekben megjutalmazta mindazokat, a kik a közélet különböző csatasoraiban megállották helyüket. Mi tollal küzdöttünk s hogy jó harcot harcoltunk nemcsak közönségünk ragaszkodása s kivált az újkorszak örömapjaiban megnyilatkozó szimpátiája igazolja, hanem a közéletnek, főként a keresztény megújulás vesződséges munkálkodásával előkészített hatalmas etikai nivó emelkedése első sorban. A mi zászlónkat lobogtatják, ma a közélet méltó, igazi vezérei s akik a fórumon dominálnak, azokat az elveket hirdetik a melyekért a mi sajtónk munkáit valaha tömlőre vetették az igazság hóhérai.

Változott az idők járása. Mi azonban a régiak vagyunk. Lapunk csonkítatlan egészében az, ami tizenegy esztendőn keresztül volt. Valljuk, amit *Prohászka Ottokár székesfejérvári püspök* ajkáról is hallottunk legutóbb, hogy nekünk a sajtó nem üzérkedő vállalkozás, hanem élethivatás. És ezt a fenkölt missiót lelkünk egész idealizmusával; legjobb erőnkkel

képezt, tollunk minden becsületes iparkodásával, következetesen betölteni igyekszünk.

Ideálunk az erkölcsileg és vagyoniilag erős, hatalmas keresztény Magyarország.

Zászlónk a Máriás-lobogó, rajta a kereszt s a keresztben tulipánkoszoru.

Fegyvereink a régiak. Nyílt sisakkal küzdünk, a *tisztességes harc* módjában. Szenzációkat nem hajhászunk. Pletykákban nem utazunk. Személykultuszt nem üzünk. Sem mások győzelméből hasznot nem huzunk. Elszánt harcunkban joggal számítunk a becsületes, hithű hazafias katolikus társadalom *szellemi és anyagi támogatására.*

Felhívjuk előfizetőink figyelmét ehelyütt is arra a kedves meglepetésre, melyben a Tiszántul Naptárával lapunk minden előfizetőjét karácsonyra részesíteni fogjuk, még azokat is akik csak most az utolsó évnegyedben lépnek előfizetőink sorába. A Tiszántul Naptára nemes és kedves szórakozást fog nyújtani szépirodalmi részében előfizetőinknek, hasznos tájékoztató lesz és összefoglaló tárgyilagos történetét adja az 1906-ik év mozgalmainak és eseményeinek.

Bizalommal kérjük előfizetőink támogatását, az előfizetési pénzeknek, valamint az esetleges hátralékok beküldését.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 >

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 >

A TISZÁNTÚL szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

* **Rákóczi hamvai.** Megdobban az ország szíve a nagy hősök hamvainak hazahozatala hírére. Forrong minden hazafias város közönsége, hol az öt koporsó keresztül megy, hogy ünnepélyesen fogadják a nagy hősök hamvait. Legimpozánsabb lesz az ünnepély Budapesten és Kassán. Most a miniszterelnök körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz az ünnepségeken való részvétel érdekében. A miniszterelnök értesítése szerint az öt koporsót október hó 28-án országos küldöttség fogja Budapestre vinni. A nyugati pályaudvarról kiindulólág tejedelmi hamvakhoz méltó diszmenet fogja a hamvakat a budavári koronázó (Mátyás) templomba, illetőleg a Thököly Imre tetemeit a Deák-téri evangélikus templomba kísérni. Ugyanaznap este a hamvak Kassára lesznek szállítva, hol 29-én lesz az ünnepélyes gyászszertartás, illetőleg a végleges eltemetés. Thököly hamvai 29-én Késmárkra lesznek szállítva, hol 30-án lesz az eltemetés. A miniszterelnökség annak a kiválmánának ad kifejezést, hogy a vármegyék küldöttségei címeres zászlókkal, esetleg ha van, Rákóczi zászlókkal jelenjenek meg a gyászünnepélyen. Ha lovas bandériumot nem lehetne összehozni, az esetben a zászlókat mégis a törvényhatóságnak két tagja lóháton fogja vinni. Reméli a miniszterelnökség, hogy

a kormányt a törvényhatóság támogatni fogja azon törekvésében, hogy az ünnepély külső diszénél fogva méltó legyen azon kegyeletre, mely Rákóczi Ferenc és bujdosó társai ragyogó emléke iránt kiolthatatlanul él az ország lakosainak szívében. A gyászszertartáson a megyei és városi küldöttségek nem gyászruhákban, hanem diszmagyarban kell hogy megjelenjenek. A fent említett körrendeletben fel vannak hívva a megyei törvényhatóságok, hogy képviselőik neveit e hó 14-éig jelentsék be a Rákóczi bizottságnak.

* **A király nevenapja.** Szokott ünnepélyességgel ülte meg Nagyvárad tegnap a magyar király nevenapját. A középületeket s több magánépületet is zászlók díszítettek. A székesegyházban az ünnepi szent misét Fetser Antal püspök mondotta; megjelentek a polgári és katonai hatóságok fejei és számos előkelőség.

* **Kinevezés.** Megemlékeztünk róla, hogy a berettyóújfalui járási utbiztosi állásra 80 pályázat érkezett a főispánhoz. Az üresedésben volt helyet a főispán tegnap töltötte be. Az újfalui járási utbiztosi állásra Seress Imre a központi járás utbiztosa lett kinevezve és az így megüresedett helyre Balogh Lajos berettyóújfalui rendes utbiztost nevezte ki a főispán.

* **Ülések a városnál.** Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága ma, pénteken délután 4 órakor ülést tart. — Hétfőn október 8-án délelőtt 10 órakor a Pece rendezés ügyében egyezségi tárgyalás lesz a I. szert káptalan képviselőjével. — Kedden, október 9-én délután 3 órakor a fegyelmi választmány tart ülést a városházán.

* **Képviselő párbaja.** Békéscsabáról írják, hogy Fábry Károly, a gyomai kerület függetlenségi képviselője tegnap Makkay Márton ügyvédjelölttel pisztolypárbajt vívott. A felek háromszor váltottak golyót, de egymásban nem tettek kárt. Párbaj után a felek kibékültek.

* **Egy csecsemő exhumálása.** Rossia község határában Guza Pojana nevű szálláson az a gyanu merült fel Gále Adolfa ellen, hogy gyermekét megfojtotta és eltemette. A gyanúsított asszony azonban azt állítja, hogy holt gyermeket szült és azt temette el. Az ügyészséghez tett feljelentésre a belényesi járásbíró-ság tegnap megbízott, hogy a hullát exhumálja és állapítsa meg a tényt. Az exhumálást ma fogja megtartani a járásbíró-ság.

* **Második gyógyszer-tár Komádiban.** Komádiban mikor 1882-ben megnyitott az első gyógyszer-tár 4000 lakosa volt a községnek. Jelenleg 7000 lakos van Komádiban és még mindig csak egy gyógyszer-tára van. Ez alapra támaszkodva tegnap kérelmet adott be a megyéhez Darvas István okleveles gyógyszerész, hogy a törvényhatóság Komádiban egy második gyógyszer-tár felállítását véleményezze a belügyminiszter előtt. A kérelemmel a decemberi közgyűlés foglalkozni.

* **Kettő tépte a vonat.** Keddi számunkban megemlékeztünk arról a borzalmas elgázolásról, melynek egy 13 éves gyermek esett áldozatul. A gyermek kilétét akkor még nem tudta a hatóság megállapítani. Tegnap a hullaházban járt Cseke Dániel városi köztér felügyelő, kinek gyermeke hazulról eltűnt. A már feloszlásnak indult tetemet mikor megtekintette, saját gyermekére ismert benne. A gyermeket Cseke Lajosnak hívják. A kihallgatott mozdonyvezető vallomása szerint a gyermek közvetlen

a mozdony elé ugrott és nem balesetnek lett áldozata, hanem öngyilkosságot követett el. A hullát eltemettetésére a hatóság megadta az engedélyt.

* **XIII. Leó siremléke.** A lateráni bazilikában, mint Rómából jelentik, tegnap keztek meg XIII. Leó pápa siremlékének első munkálatait. A siremlék XIII. Leó pápát álló helyzetben fogja ábrázolni, amint jobb kezével áldást oszt. Jobbra oldalt egy nőalak a vallásosságot ábrázolja. A siremlék december hónapban lesz kész, amikor majd ünnepies szertartások közt beszentelik.

* **A Fő-utca parkirozása.** A városi főmérnök előterjesztést tett a tanácshoz a Fő-utca Páris-pataktól a Markovits-házig terjedő részének, továbbá a Bémer-térnek és a villamos telephez vezető ut baloldali részének parkirozása tárgyában. A fákat és bokrokat a Rhédey-kert felügyelősége ingyen köteles adni, a munkálatok pedig 1990 kor. 98 fillérbe kerülnek. A fő utcai rész parkirozása fedezetet talál a Fő-utca rendezésénél elért megtakarításokból, a Vár-tér parkozására szükséges 463 korona pedig a kövezetvám alapból fedeztetnek. A fákat és bokrokat még az őszszel el kell ültetni, a gyepesítést a jövő tavasszal eszközlik.

* **Az angolok Budapesten.** Az angol kereskedelmi kamarák kiküldöttjei tegnap délelőtt meglátogatták a sertés közvágóhidat, ahol Preuszner Ferenc igazgató, Breuer Albrecht állatorvos és Foek Ede városi főmérnök kálauzolták őket. A vágóhidról, amelynek berendezése és tisztasága meglepte a vendégeket miután végignézték egy sertésölést, a marhavásártérre mentek. Megnézték az állatorvosi laboratóriumot és a hűtőházat s mindenütt elismerésüknek adtak kifejezést a látottak fölött. A vásártérről a Ganz és társa cég vaggongyarába hajtottak, ahol a társaság nevében Asbóth Emil miniszteri tanácsos, vezérigazgató fogadta őket. Miután végignézték az összes helyiségeket, gazdag löncshöz ültek, amelyet a társaság adott a tiszteletükre. Délután a kereskedelmi muzeumot látogatták meg. Evvel az angol vendégek kimerítették budapesti tartozkozásuk programját. Holnap vidékre utaznak, hogy megtekintsék a nevezetesebb vidéki ipari és kereskedelmi helyeket.

* **Hirtelen halál.** Mint tudósítónk jelenti Tatárfalváról, ott tegnap egy Fet János nevű ember hirtelen meghalt. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy Fet szívszélhűdés következtében halt meg.

* **Meggyújtotta a férjét.** Weisz József fővárosi illatszert-ügynök valamikor a rendőrség szolgálatában állott. Mint ilyen feleségül vette Goldstein Jermi ékszerkereskedőnőt, akivel egy darabig boldog családi életet élt. Egyszerre a férj lumpolni kezdett, éjjeli mulatóhelyekre járt, amivel aztán felkeltette az asszony féltékenységét. Az asszony tegnap végre megleste urát, mikor egy idegen nővel a Népszínházba ment. A foyerben nagy botrányt csapott s azzal hazament az asszony és idegesen várta haza az urát, aki éjfélkor vetődött haza és szó nélkül lefeküdt. Hajnalban egyszerre nagy füst tödült ki a lakásból. Goldstein Jermi égő spirittusszal leöntötte alvó férjét. A füst láttára a házbéliek betörték az ajtót, a tüzet eloltották. Az ágyon súlyos égési sebekkel feküdt a férfi, az asszony pedig az ágy előtt kuporgott.

Egy őrizetlen pillanatban az asszony kirohant a lakásból és egyenesen a rendőrségre ment, ahol magát feljelentette.

* **Igények. vagy mi?!** A főváros egyik szállodájába egy párizsi vendég érkezett, kinek első dolga volt, hogy 6 hétre való fehéreneműjét kimosassa. Mosónét hivat. Az megérkezik s jelenti, hogy ő Kemecske Péterné.

— Jól van felel a francia, mit fizetek a mosásért?

— Egy napra három koronát és kosztot.

— Kosztot?

— Igen, kora hajnalban két kiflit és egy deci pálinkát.

— Jó.

— Reggelre félliter kávét két zsemelével.

— Jó.

— Tíz órakor egy darab oldalost, vagy kolbászt egy font kenyérral és egy korsó sört.

— Jó.

— Délben huslevest, főzeléket hussal, meg tésztát és egy félliter bort.

— Jó.

— Uzsónnára félnegykor egy csésze kávét cipóval és vajás kenyérral.

— Jó.

— Ha öblögetni kezdek, egy félliter meleg bort.

— Jó.

— Vacsorára rostélyost s a mi ebédre maradt.

— Jó.

— No meg a három koronát.

— Értem. De most már azt szeretném tudni, mit fizessek, hogy egész nap egyék?

* **Agyonlőtte játszótársát.** Monostorpályiból tegnap reggel érkezett Debrecenbe, az országos vásárra Szarvas Ádám hajcsárral Nagy Ferenc 10 éves, iskolás fiu, a ki a hajcsárnak segített a juhokat felhajtani a vásárra, ahol találkozott a fiu ifj. Bodnár Imre társával, aki az édes apjával jött Debrecenbe. Estefelé az emberek lefeküdtek a szekerek aljába pihenni. A két fiu még együtt maradt. Bodnár Imre a szekértől elővette a puskát és azt az otthonról magával hozott töltéssel megtöltötte. Közben a két fiu összekapott a puskán, — huzalkodni kezdtek, miközben a fegyver, a melynek agyát ifj. Bodnár Ferenc fogta, a csövét pedig Nagy Ferenc, hatalmas dörréssel elsült. A golyók a szerencsétlen Nagy Ferenc arcába furódtak, aki hangtalanul összerogyott és meghalt. Az alvó emberek felriadtak álmukból. Szarvas Ádám hajcsár, Bodnár Imre, a gyilkos gyermek apja és Talya Imre monostorpályi törvénybíró azonnal ott termettek és a kis gyilkost azonnal kérdőre vonták, de az úgy megrémült, hogy szólni sem tudott, mikor pedig magához tért, eldobta kezéből a puskát és elszaladt. A gyilkost sokáig keresték, míg végre 10 óra után a csendőrök a vasut mellett, a hid alatt megtalálták. A gyermek görcsös zokogás közt vallotta be, hogy a puskába való töltényt még otthon lopta az apjától, este ő töltötte meg vele a fegyvert, mely dulakodás közben sült el. A kis 10 éves gyilkost egyelőre letartóztatta a csendőrség.

* **Az osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki nyereménnyel:

10.000 koronát nyertek: 42557 60799 93240 112857.

5000 koronát nyertek: 105396 118394 122930.

2000 koronát nyertek: 1882 3992 5712
 6595 6886 8382 20681 30847 30500 3F290
 40642 41779 51992 54467 56020 56346
 61748 66164 66614 69545 76001 80982
 82150 91693 92942 98566 99009 100887
 107635 108378 108591 109343 110972
 114163 121819 121819.

1000 koronát nyertek: 11149 11253
 8072 12557 18556 20056 26669 30558
 31592 31709 30872 38262 41503 41853
 43127 43807 46342 48176 51503 41853
 54060 54310 56402 56471 58337 60723
 61446 68198 74741 75330 75544 76664
 77767 78310 81216 81722 82712 83622
 83660 87323 88243 90952 96192 97418
 89017 10116 102469 102550 107598 118704
 119519 120454.

A többi kihuzott számok 500 és 200 koronát nyertek.

* Találtak egy aranyozott nőitűt. Iga-zolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

TÁVIRATOK.

Olaszország és Ausztria.

Róma, okt. 4. A félhivatalos Popolo Romano inspirált vezércikkében azzal foglalkozik, hogy az olasz közvéleményben néhány nap óta megnyilvánuló Ausztria elleni idegességnek nem a kormány és parlament, hanem oly emberek az okozói, kik Olaszországnak kellemetlenséget akarnak okozni. Szerencse, hogy Tittoni és Giolitti miniszterek tapintatosságának sikerült az Ausztriával való viszálykodás megakadályozása.

Ausztriának és Olaszországnak, melyek az európai koncertben legkevésbé erős államok érdekükben áll, hogy még szorosabban simuljanak egymáshoz.

Az orosz forrongás.

Pétervár, okt. 4. (Saját tud. táv. jelentése.) A minisztertanács elhárította, hogy a koronauradalom tulajdonát képező Altai vidéki földterületeket átveszi állami kezelésbe és azokat parasztok között telepítés céljából felosztja. A koronauradalom fentartja tulajdonjogát az e területeken található ásványtermékekre.

Pétervár, okt. 4. A tábori bíróságok a legutóbbi 6 nap alatt huszonöt halálos ítéletet hoztak. Az e bíróságok által eddig hozott halálos ítéletek száma ötvennégy.

Berlin, okt. 4. Pétervárról jelentik: Stolipin miniszterelnök tegnap a siedlici zsidók küldöttségét fogadta, amelynek megnyugtató nyilatkozatot tett. A küldöttség ennek ellenére azzal a benyomással távozott, hogy Stolipin nem nyújthat garanciát a rend és nyugalom fentartása iránt.

Pétervár, okt. 4. Hivatalosan megcáfolták azt a hírt, hogy Stolipin a belügyi tárcát át akarja adni Krizsmovszkynak s hogy ő maga csak a miniszterelnöki tárcát akarja megtartani.

Budapest, okt. 4. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy okt. 10-én a forradalmi pártszervezet nagy forradalmi akcióra készül. A napokban ugyanis az összes forradalmári egyesületek gyűlést tartottak, melyen elhatározták az általános sztrájk szervezését Oroszországban.

Rablóvilág Perzsiában.

Tiflisz, október 4. Ma fizetési nap volt, mely alkalommal négy-hat emberből álló fegy-

veres rablóbandák négy pénztintézet pénztárnokait nyílt utcán megrohanták és tőlük nagyobb összegeket raboltak el. A tettesek közül egyet elfogtak.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Péntek:) A cserelányok új angol operett.
 Szombat: V-ik László, diszeloádás.
 Vasárnap: A koldus gróf, operett.

MULATSÁG.

Kolon a Legényegyletben. Az őszi beálltával megkezdődnek a kolon esték. A *Katholikus Legényegyletben Herlicska* Nándor, okleveles táncitanító tolyó hó szeptember 20-án nyitotta meg tánciskoláját. A táncfolyamra naponta iratkozhatnak az egyesület gondnokánál az egylet tagjai, vagy akik tagok gyanánt jelentkeznek, valamint derék iparos és kereskedő családjaink leányai. Táncitanítás hetenként háromszor lesz, még pedig kedden, csütörtökön és vasárnap a felnőtteknek este 8-10-ig október 1-től az iskolás gyermekeknek 5-7-ig az egyesület nagytermében. A táncolon a tanult darabok bemutatásával november végén fog befejeződni. Egyéb felvilágosítás az egyletben nyerhető.

NYILTTÉR.

Özv. Dr. Deákné
Fogtechnikus
 lakik: Nagyvárad Szilágyi-Dezső u. 18.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, október 4.

Osztrák hitelrészvény	678
Magyar hitelrészvény	796
Leszámitoló bank	506
Rimamurányi	525
Osztrák-m. állam vasutirészvény	670
Közúti vasut	594
Városi villamosvasut	327.50

A gabonatőzsde határídeje.

Budapest, október 4.

Buza okt.	14.32	14.30
Rozs okt.-re	12.36	12.34
Tengeri ápt. 1907	12.96	12.98
Zab ápr.-ra	92.78	
Repcze aug.-ra	24.20	24.40

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 t. okt. 4-én.
 Magyar aranyjárdék 4% — — — 112.50

Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	94.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény 90	—
Magyar gyermek sorsjegy-kölcsön	208
Magyar koronajárdék 4%	99.90
Magyar keleti vasúti államkötvény 4%	84.20
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	154.50
Osztrák járadék aranyban	99.35
1860. oszt. államsorsjegyek	1.56
Osztrák-magyar bankrészvény	17.75
Magyar hitelbank részvény	813.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	672.25
Osztrák-magyar államvasúti részvény	674.50
Német birodalmi márka	19.08
London vista	117.75
Páris vista	240.10
20 márkás arany	95.35
20 frankos frankos (Napolendor)	35.46
Osztrák járadék papírban	98.75
Osztrák járadék ezüstben	99.75
Osztrák korona járadék	116.50

Nagyváradai hetivásái.

A nagyváradai piacon 1906. október 1-2 napján tartott vásárban eladott természetények és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 1-ső	12.80	12.60	Kétszeres buza	12.40	10.40	9.80	Rozs ó	9.80	uj	9.80
9.40	Árpa ó	10.80	uj	10.60	10.40	Zab ó	12	uj	11.80	11.60
Tengeri	9.20	9	Borsó	30	Lence	36	Bab	20	Köleskása	36
Burgonya	4	100 kiló	lángliszt	25.20	Zsemlyelisz	24.20	Fehérkenyérlisz	23.60	Barnakenyérlisz	20
Széna	fuvarral	5.60	Szalma	fuvarral	1.60	Só	zott szalonna	160	Zsup-szalma	14
A'om-szalma	8	1 köbméter	bükkfa	7	Tölgyfa	8	Cserfa	8	1 kiló	marhahus I. o.
1.44	1 kiló	marhahus II. o.	1.36	1 liter	uj-bor	80	liter	pálinka	72	
1 liter	6-bor	1	1 liter	szilvapálinka	1.60	1 liter	szesz	2	1 m.	kőszó
21.80	1 mm.	nyers faggyu	72	1 mmjolvast.	faggyu	92	1 mm.	szappau	50	
1 mm	birka gyapju	1 m m.	magyar gyapjó	1 m m.	hltr. -bor	64	1 hltr.	ujbor	38	
1 m m.	mész	1.80	1 mm	kemény faszén	5	mm.	puha faszén	3	1	
hltr.	kendermag	1	hltr.	köles	1	hltr.	repcse	1	hltr.	
dió	38	1 hltr	mogyoró	1	hltr	aszalt szilva	1	kg	savanyu káposzta	
1 kg	szalonna nyers	1.50	1 kg	sertés	1.44	1 kg	vereshagyma	12	1 kg	
foghagyma	40	1 kg	bors	2.20	1 kg	paprika	4.50	1 kg	barna kenyér	
18	Egy liter	kőolaj	44							

Forgalmi kimutatás 1906. okt. 1-2

Tiszta buza körülbelül 1700 htl — Kétszeres buza 1000 hltr Rozs 1200 hltr Árpa 600 hltr Zab 400 hltr Tengeri 170 hltr burgonya 80 hltr.

Lásbasjóságok Hizott sertés mintegy 120 félhizott 214 drb 2 évestől feljebb 340 drb 1 éves től feljebb 300 Süldő 226 drb malacz 200 drb. Vagó marha 110 drb Jármos ökör 353 drb Fejős tehén 460 drb borju 347 drb bivaly 14 drb juh és kecske 95 drb Ló 525 darab

Marha ártáblázat 1906. évi okt. 1-2

1 pár I-ső rendű jármos ökör 820-1000 korona.
 1 pár II-od rendű jármos ökör 720-750 korona.
 1 pár III-ad rendű jármos ökör 630-750 korona.
 1 drb fejős tehén 190-480 kor., 1 drb vágó ökör 280-460 kor. 1 drb. vágó tehén 240-400 ökör 1 drb veres borju 42-60 kor. 1 drb. fél éves borju 70-100 kor., 1 drb egy éves borju 80-190 kor., 1 drb két éves borju 100-250 korona. 1 drb hizott sertés 120-122 kor., pár fél éves sertés 38-06 kor., 1 pár egy éves sertés 72-90 kor. 1 pár két éves sertés 130-190 korona. 1 drb. igás ló 170-250 korona. 1 pár ökörbőr 80-100 gor., 1 pár tehénbőr 60-80 kor. 1 pár borjubőr 10-12 kor., 1 pár ló bőr 30-36, korona.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUOSKICS GYULA.

8083, 8521—1906

Hirdetmény.

Nagyvárad II. kerülete Ujváros és Külváros városrészeire vonatkozó — a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott az 1905-6 évi III. oszt. kereseti adó lajstromok az általános jövedelmi és az országos betegápolási pótdóra való tekintettel az 1883. évi XLIV. t.-cz. 18. §-a értelmében f. évi október 7—14-ik napjain át

nyolc napi közszemlére,

a II-ik kerület Ujváros és Külváros városrészekre nézve 15-ik számú szobájába azon figyelmeztetéssel tétetnek ki, miszerint az érdekelt adókötelesek, a jelzett lajstromokban terhükre előírt általános jövedelmi és országos betegápolási pótdót ott megtekinthetik s a pótdó elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-hoz képest, kik ezen adónemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovatnak meg, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt — a később benyújtott felebbezés érdemi tárgyalás alá nem fogván vétetni — a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják.

Nagyvárad, 1906. október 4.

Városi adóhivatal.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

16821—1906 szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a városi mértékhitelítő hivatal ez évi november és december hónapokban a mértéket és sulyokat megvizsgálja, miért is mindazok, kiknek birtokában 1902 és 1903 évben hitelesített mérlegek és sulyok vannak, kötelesek ezeket a mértékhitelítőhöz beszo- gáltatni, — elkobzás és szigorú büntetés terhe alatt.

Nagyvárad, 1906 október 3.

Gerő,

r. főkapitány.

Keresztény uriaszony

jogász fiával két bútorozott szobát keres teljes ellátással.

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Réti Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagy-Váradon.

Lebonyolít mindenféle bankügyletet, u. m. váltókölcst nyújt, jelzálog- kölcst ad kamatokra betétetni elfogad: könyvre, 5- % mellett és folyószámlára, valamint folyószámlakölcst nyújt.

Konvertál kölcst elönys kamatláb mellett, előleget nyújt érték- papirokra, kézi zálogokra stb.

Az intézet helyisége Szaniszló-u. 61. sz. alatt Uri és Szaniszló-u. sarkán Grósz Sándor házában van.

Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű

BÚTOROK AT

gyári árban kezeség mellett a

Magyar Műbutorgyár Részvénytársaságnál
NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata
Kivánatra tervek és költségvetések - Telefon 421 szám.

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár.”

Moskovits Farkas és Társa

ajánlja

elsőrendű kézimunka

cipő és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)

Parket és butorgyár

Van szerencsém a t. érdeklődők figyelmét felhívni, hogy a Kolozsvári-utca 58 sz. a. telepen

parket és butorgyárat rendeztem be. Felvilágosítások és árajánlatokkal a központi iroda Uri-utca 7033. sz. a. szolgál, a hová a megrendelések is intézendők.

Tisztelettel.

ifj. Rimanóczy Kálmán.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tarti raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképész-lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók **nernst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága eivállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávalót szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

HÁASZ MANÓ kézmű- és divatáruház a NAGYVÁRAD Zöldfa-utca elején

Meglepő az a szépen összeválogatott nagy raktár, a mos ím érkezett meg mindenféle őszi cikkekben, gyönyörű divat ujdonságok, melynek megtekintése figyelmet érdemel. Az árak pedig elvannak ismerve, hogy a legolcsóbbak.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok, bál meghívók, táncrendek, étlapok, naptárak, palackfeliratok, névjegyek, gyászlapok

stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

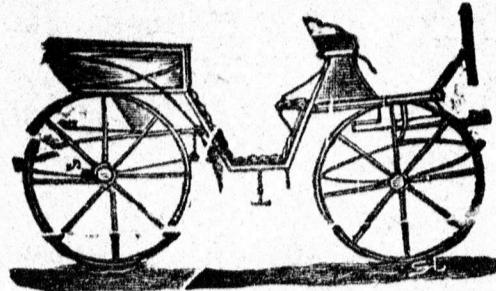
HIRDETESEK

jutányos árban

felvétetnek a

"TISZÁNTÚL"

kiadóhivatalában.

Villanyerőre berendezett n.-várad
KOCSIGYÁR!

Hogy Biharvármegye gazdaközönségének kocsis szükségletét kielégíthessük, gyárunkat

villanyerőre

rendeztük be s így azon helyzetbe jutottunk hogy képesek vagyunk a legnagyobb megrendeléseket a legrövidebb idő alatt teljesíteni.

Raktárunk megtekintését új kocsikból a nagyközönség figyelmébe ajánljuk mindennap reggel 7-től d. u. 6-ig.

Nagyvásár alkalmával a kocsikiállítás Szilágyi Dezső-utcán rendezzük.

Állandó raktárt tartunk u. m. fedeles, fedelelen, üveges landauer, landonet, Esterházi, bordás, paszket, kucsir, női hajtó charabron és sandlaufer kocsikból.

Bármilyen fél 12 óra alatt szereltek.

Mint a gumi kerekek helybeli képviselője, azokat részletfizetésre szállítjuk és a tőlünk beszerzett gumikerekek javítását díjmentesen eszközöljük.

Elvállalunk ezenkívül mindenféle javításokat u. m. kovács, kerékgyártó, szatci, fényező munkát a leggyorsabban elkészítjük.

Mindenféle kocsikellékek u. m. lámpa, szivacs, szarvasbőr, nicklirozott rudvasalás gyári árban kaphatók.

Régi kocsikat javítunk s egész újra is kicserélünk.

A n. é. közönség szives pártfogását kéve, vagyunk tisztelettel

VADÁSZ TESTVÉREK,

kocsigyárosok, Szilágyi Dezső-utca. **Telefon sz. 445.**

Ugy vidéki, mint helybeli levélmegrendelésekre személyesen jelenünk meg. Árjegyzéket kívánva ingyen és bérmentve küldünk. 1737

Vallerstein Fülöp Fiai Nagy-Várad Bémer-tér.

Két nagyobb áruraktár megvétele azon kellemes helyzetbe juttatott bennünket, hogy

intézetek és iskolákba jövő fiu és leánygyermeknek

szükséglendő mindennemű fehérneműeket, harisnyákat, zsebkendőket, eddig még nem létezett **olcsó szabott árak** mellett szolgálhatunk. Ugyanezen alkalommal értesítjük n. b. vevőinket, hogy

visszamaradt nyári raktárunkat

saját bevásárlási árunkon alul, tehát gyári áron alul elárusítjuk.

Szőnyegek, függönyök, ágy és asztalterítőkből, felhalmozott izléses raktárunk mélyen leszállított árakon.

Asztalneműek és vásznakban a legjobb gyártmány.

Szövetek, diszek, csipkék minden elfogadható árban. — **Confectio** raktáram, különösen közhasználatra való darabok minden versenyt felülmulnak.

Olcsó, szabott árak minden darabon jelezve és **ezenkívül** még készpénzvásárlásnál

5% árengedmény.

Postai rendeléseknél a meg nem felelő árukért a pénzt visszaadjuk.

Tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Madracok és paplanok mérték szerint.